

Hakija: Maaseudun Sivistysliitto ry
Y-tunnus: 0215192-9
Kunta: Helsinki
Postiosoite: Eerikinkatu 28
Postinumero: 00180
Toimipaikka: Helsinki
Hakijan www-osoite: www.msl.fi
Yhteyshenkilö: Raija Kallioinen
**Vastuuhenkilö,
allekirjoittaja:** Paula Yliselä
**Henkilön rooli hankkeessa
/organisaatiossa:** Toiminnanjohtaja
Puhelinnumero 09 751 2020
Sähköposti paula.ylisela@msl.fi

Hankeen nimi ITE Satakunnassa

Kunta Kankaanpää

Muut kunnat Satakuntaan kuuluvat kunnat neljän Leaderin alueella (Aktiivinen Pohjois-Satakunta, Karhuseutu, Ravakka, Joutsenten Reitti): Eurajoki, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Jämijärvi, Karvia, Kokemäki, Köyliö, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Pori, Rauma, Siikainen, Ulvila

Hankkeen aloituspäivämäärä: 15.6.2019

Hankkeen lopetuspäivämäärä: 31.1.2021

Hakija esittää hankkeelle ohjausryhmää: Kyllä

Hanke on luonteeltaan: Maaseudun kehittämishanke

Hankkeen julkinen kuvaus:

Lyhyt tiivistelmä hankkeesta (max 2.000 merkkiä): hankkeen sisältö, kohderyhmä ja tavoitteet. Tiivistelmä on julkinen ja sitä voidaan käyttää ohjelmaa koskevassa tiedotuksessa.

Hankkeessa kartoitetaan ja dokumentoidaan Satakunnan itseoppineita nykykansantaiteilijoita sekä muita paikalliskulttuurin ja maaseutuperinteen kiinnostavia ilmentymiä. Tavoitteena on koota ja tallentaa uutta tietoa, nostaa kohteita avoimeksi yleisölle sekä saada tuloksia käytettäväksi hankkeen jälkeenkin kylien ja alueen brändäämiseen, maaseudun matkailupalveluihin, näyttely- ja julkaisutoimintaan.

Kenttätyö tehdään vuosina 2019–2020. ITE-taiteilijoita haastatellaan ja heidän tuotantoaan dokumentoidaan kirjallisesti, valokuvin ja videoin. Kerättävää aineistoa arkistoidaan ja jaetaan yleisölle monin tavoin sähköisillä alustoilla.

Kiinnostavimpien kohteiden kanssa neuvotellaan niiden avoinna pitämisestä sovittavin ehdoin. ITE-taiteilijoita opastetaan ja tuetaan yleisön kanssa toimimiseen. Kohteista tehdään esittelyaineistoa ja karttaesite.

Hankkeen aikana testataan kohteiden soveltuvuus ja kiinnostavuus laajempaan esittelyyn. Kokemusten pohjalta kohteita tarjotaan liitettäväksi maaseutu- ja kulttuurimatkailun reitistöihin.

Kyliä asukkaat, taiteen harrastajat ja paikalliset yhdistykset ovat hankkeen kohderyhmää. Heille tarjotaan matalan kynnyksen mahdollisuus osallistua talkoisiin, kartoitusta koskevan tiedon levittämiseen, oman paikkakunnan ITE-kohteiden esittelyyn ja muuhun yhteistoimintaan ITE-taidekohteiden ja muiden esiteltävien kulttuurikohteiden hyväksi. Näin syntyy yhteistä, jaettavaa kulttuuripääomaa, innostusta, oppimista, yhteisöllisyyttä, viihtyvyyttä ja henkistä hyvinvointia sekä arvostusta omaa paikalliskulttuuria ja identiteettiä kohtaan. Koulujen kulttuuriympäristökasvatukseen saadaan paikallisia esimerkkejä, ja hankkeen tuotokset leviävät lapsille ja nuorille. Syntyy uudenlaisia näkökulmia maaseudun matkailullisiin vetovoimatekijöihin ja paikalliskulttuurin mahdollisuuksiin tuottaa omaleimaista tarjontaa.

Satakuntalaisia ITE-taiteilijoita innostetaan keskinäiseen verkottumiseen sekä osallistumiseen ITE-taiteen juhlavuoden 2020 tapahtumiin.

Hakija:

Selvitys toiminnasta, organisaatiosta, ammattitaidosta, kokemuksesta ja taloudellisesta tilanteesta sekä hankkeen toteuttamiseen käytettävistä resursseista

Maaseudun Sivistysliitto (MSL) on aikuiskoulutus- ja kulttuurijärjestö, joka toimii eri puolilla Suomea yhteistyössä alueellisten ja paikallisten kumppaneiden kanssa. Vakituista henkilöstöä on 11, joiden lisäksi hankkeissa työskentelee vaihteleva määrä projektityöntekijöitä. MSL:n strategisia painopisteitä ovat osallisuuden ja ilmastoviisauden edistäminen, yhdistysvaikuttamisen kehittäminen sekä paikalliskulttuurin ja ITE-taiteen esiin nostaminen. MSL toimii yhteisöllisesti, vastuullisesti ja monikulttuurisesti, kannustaen yritteliäisyyteen, yhdessä tekemiseen, luovuuteen ja rohkeuteen. Toiminnan kiinteisiin kuluihin saadaan osittaista valtionavustusta. Hanketoiminta toteutetaan niihin anotuun erillisrahoitukseen.

Hankeorganisaationa Maaseudun Sivistysliitto omaa vankan kokemuksen verkostomaisesta yhteistyöstä ja hankehallinnosta. MSL on toteuttanut Leader-ryhmien kanssa useita maaseudun kehittämisen hankkeita koulutuksen, lähiruuuan, yrittäjäyhteistyön ja tiedonvälityksen aloilla. Niissä on luotu mahdollisuuksia osallistujien keskinäiseen ajatusten, taitojen ja tietojen vaihtoon, jolla on edistetty kansainvälisesti verkostoituvaa, kehityshakuista maaseudun yhteistoimintaa ja yrittäjyyttä. Hakijalla on käytössään laaja yhteisö- ja kehittämistyön menetelmävalikko ja erinomaiset maaseutu- ja kulttuuritoimijoiden verkostot.

MSL:n henkilökunnalla on urauurtava pitkä kokemus itseoppineiden nykykansantaiteilijoiden eli ITE-taiteilijoiden kartoittamisesta Suomessa. ITE-taiteilijat on kartoitettu ja dokumentoitu nyt yli puolen Suomen alueelta. Kartoitusten tuloksia on esitelty laajasti kotimaassa ja ulkomailla sekä arkistoitu kansainvälisesti hyödynnettävissä olevaan tietokantaan. Kartoitukset on toteutettu hanketoimintana osana maaseudun kehittämisohjelmaa joko Leadereitten tai ELY-keskusten rahoituksen turvin. MSL toteuttaa valtakunnallista ja kansainvälistä outsider- ja ITE-taiteen verkottamista, näyttelyvaihtoa ja itseoppineiden taiteilijoiden liikkuvuuksia. MSL:llä on vahva asema outsider-taiteen eurooppalaisessa yhteistoimintaverkostossa ja tätä kautta yhteydet kansainvälisiin asiantuntijoihin ja toimijoihin. MSL on järjestänyt Suomessa useita kansainvälisiä outsider-taiteen seminaareja ja kenttäretkiä.

MSL-kulttuuri on parhaillaan osatoteuttajana KORTTEERI-hankkeessa (ESR 2017-2019), jota vetää Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK, ja jossa toimenpidealueet sijaitsevat Kankaanpään, Huittisten, Varkauden ja Seinäjoen alueilla. MSL-kulttuuri on myös tehnyt yhteistyötä Rauman alueella sekä Rauman saaristossa osana *Paikan tuntu – paikan identiteetti* hanketta vuosina 2015-2016 (säätöiden ja yhteistyökumppaneiden rahoittama kokonaisuus), yhteistyössä kaupungin, sen kulttuuritoimijoiden sekä alueen järjestöjen kanssa.

Viestinnässämme käytämme monipuolisesti sähköisiä alustoja. Kotisivun www.msl.fi ja Uutiskirjeen lisäksi pidämme yllä sisältökohtaisia sivustoja, kuten www.itenet.fi sekä useita sosiaalisen median kanavia. Maaseudun omaleimaisia palveluja ja kohteita tuomme esiin ProLocalis-sovelluksessa, jonka kanssa meillä on yhteistyösopimus. Myös jäsenjärjestöjemme, esim. Suomen Kylät ry:n kanssa teemme viestinnällistä yhteistyötä.

Tämä kaikki aiempi kokemus sekä toiminnan tulokset ovat käytettävissä ITE Satakunnassa -hankkeen kokemuspohjaksi ja mahdollisesti myöhemmin alueella toteutettavaan näyttelyihin, julkaisuihin ja matkailureitistöihin. Myös ITE-museon asiantuntemus kanavoidaan MSL:n yhteistyösuhteiden kautta hankkeen tueksi.

Hankkeen tarve ja tausta:

Mihin ongelmaan tai tarpeeseen hankkeella haetaan ratkaisua?

ITE-taide (lyhenne ITE, *itse tehty elämä*) on suomalaista nykyaikantaidetta, arjen ympäristöissä syntyvää omaperäistä luovuutta. ITE-taiteilijoilla ei ole koulutusta taiteen tekemiseen eivätkä he myöskään pidä ammattitaiteilijoita esikuvinaan tai tarvitse ohjausta ja harrastuspiirin tukea taiteensa tekemiseen. Luovuus, ennakkoluulottomuus, kekseliäisyys ja kädentaidot kuuluvat nykyaikantaideteen ytimeen. Tekniikan perusteet on useimmiten opittu ammatissa tai kansanomaisen mallioppimisen kautta, mutta sen jälkeen tekijä on kehitellyt ja soveltanut tekniikkaa omaperäisesti ja kehittämällä uusia käyttötapoja materiaaleille ja tekniikoille, joita alun perin ei ole tarkoitettu taidekäyttöön. ITE-taiteilijan materiaalit löytyvät yleensä luonnosta ja taiteilijan elinpiiristä tai ovat muutoin helposti ja huokeasti hankittavia, esim. kierrätysmateriaalia. Tavalisimpiin ilmaisumuotoihin kuuluvat puunveisto, betonitekniikat ja sekatekniikalla toteutetut teokset. Monesti taideilmaisu kasvaa kokonaiset pihapiirit täyttäväksi ympäristöiksi. Lue lisää: www.itenet.fi.

Itseoppineet nykyaikantaidetaiteilijat eli ITE-taiteilijat on kartoitettu tähän mennessä yli puolen Suomen alueelta. Kartoitukset ovat nostaneet esiin satoja mielenkiintoisia itseoppineita taiteentekijöitä. Heidän esittelynsä näyttelyissä ja julkaisuissa ovat herättäneet laajaa kiinnostusta, vetäneet runsaasti yleisöä ja tuottaneet paikkakunnille innostunutta yhteistoimintaa ja uusia matkailullisesti hyödynnettäviä paikallisiin nähtävyyksiä. Taiteen tekijöitä on dokumentoitu haastatteluin, tekstein, valokuvoin ja videoin. Aineiston kiinnostavimmat osat on tallennettu sähköisille alustoille (kotisivut, blogit, YouTube) ja tietokantaan.

Miksi Satakunnan ITE-taiteilijoiden tiedot pitäisi koota juuri nyt?

Satakunnasta on jo vuosien ajan esitetty toiveita alueen ITE-taiteilijoiden kartoittamiseksi, jotta he pääsevät eri tavoin esitellyiksi yleisölle, tunnistetuiksi yhteisönsä voimavarana sekä mukaan kansalliseen ITE-taiteen arkistoon ja kansainvälisiin hankkeisiin.

ITE Satakunnassa -hankkeen tavoitteena on saada **satakuntalaisia nykyaikantaidetaiteilijoita koskevaa tietoa tallennetuksi ja hyödynnettäväksi mm. kulttuuri- ja elämysmatkailun, kylä- ja asukastoiminnan, alueen taidelaitosten, oppilaitosten, paikallisten tapahtumien, viestinnän sekä paikkakuntien brändäämisen käyttöön. Tavoitteena on myös parantaa taiteentekijöiden osallistumisen mahdollisuuksia, verkottumisen taitoja, tunnettuutta ja arvostusta.**

On tärkeää saada Satakuntaa koskeva nykyaikantaideteen tietoa aineisto mukaan kokonaisuuteen, joka tulee kattamaan koko Suomen. Haaste on ajankohtainen ja kiireellinen, sillä monet taitavat tekijät ovat jo iäkkeitä. Toisaalta juuri nyt ITE-taiteeseen kohdistuu yleisön ja matkailijoiden laajaa kiinnostusta.

Maaseudun Sivustysliitto on sitoutunut valtakunnalliseen pitkäjänteiseen tallennustyöhön ja toivoo, että kartoitukset saadaan toteutettua kaikissa maakunnissa yhteisvoimin paikallisyhteisöjen kanssa. MSL:llä on tehtävään tarvittava erityisosaaminen, käytännön kokemus, verkostot sekä hanketoiminnan taidot. ITE Satakunnassa -hankkeessa saadaan alueen itseoppineita taiteentekijöitä koskevat tiedot tallennetuksi jälkipol-

ville ja hyödynnettäväksi laajamittaiseen käyttöön. ITE-taiteen kartoitushankkeet on jo toteutettu lähialueilla Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla, joten nyt koottava uusi tieto on mahdollista yhdistää esimerkiksi alueiden rajat ylittäviin maaseutu-, kulttuuri- ja elämymatkailun reitteihin.

Mihin paikallisiin tarpeisiin hanke vastaa?

ITE-taiteilijoiden tarpeet:

ITE-taiteilijoilla on kiinnostus ja halu saada ilmaisuun esille ja vastaanotetuksi yhteisössään, mutta usein heiltä puuttuu uskallus, verkostot ja tieto siitä miten pitäisi toimia. Hankkeessa he saavat ohjausta kohteidensa avoinna pitämiseen yleisölle. Heitä opastetaan yhteistyöhön taidetta esittelevien ja matkailun verkostoja luovien ja ylläpitävien toimijoiden kanssa. He saavat myös ansaitsemaansa tunnustusta ja voimaantumisen väyliä päästessään esille valtakunnallisissa esittelyaineistoissa; mahdollisesti myös osa heistä pääsee osallistumaan ITE-taiteen juhluvuoden 2020 valtakunnallisiin tapahtumiin. ITE-taiteilijat myös hyötyvät, jos heidän toimintaansa saadaan esille muiden maaseudun omaleimaisten nähtävyyksien ja elämysten rinnalle.

Kyläyhteisöjen ja asukkaiden tarpeet:

ITE-taiteilijoiden etsinnän ja esiin nostamisen myötä kylillä herää kiinnostus, innostus ja uteliaisuus oman lähiyhteisön arkielämän luovuuden ilmentymiä kohtaan. Asukkaista nouseviin tarpeisiin vastataan kokoomalla taiteilijoita ja kyläläisiä toteuttamaan yhdessä esimerkiksi ITE-taidekohteiden kunnostustalkoita, opastuksia ja esittelyjä, retkiä ja pienimuotoisia tapahtumia. Hanketta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kylien ja taiteentekijöiden kanssa, jolloin syntyy yhteistä, jaettavaa kulttuuripääomaa, yhteisöllisyyttä, innostusta, viihtyvyyttä ja henkistä hyvinvointia sekä arvostusta omaa paikalliskulttuuria ja identiteettiä kohtaan. Oman paikkakunnan ITE-taidekohteesta voi kyläkunta saada myös kaivattua tunnistettavuutta ja brändinsä rakentumisen ainesta. Kyläläisten asiantuntemus saa myös väylän ja kanavan nostaa esiin muita lähialueen maaseutukulttuurin mielenkiintoisia kohteita, joita voidaan esitellä samanaikaisesti ITE-taiteen kanssa.

Satakunnan alueen maaseudun kehittämistyön tarpeet:

Hankkeen suunnitelma ja toteutustavat pohjautuvat alueen Leader-ryhmien strategioissaan ilmaisemiin painopisteisiin ja tukevat niissä asetettujen tavoitteiden jalkauttamista maaseudun ihmisten yhteisöllisyyden ja yhteistyön sekä maaseutu ympäristön hoidon edistämiseksi. Niin ikään hanke tukee alueen Leader-ryhmien strategioissa ilmaistuja tavoitteita, kuten

- elämys- ja kulttuurimatkailun kehittäminen, teemamatkailu, matkailun vetonaulojen kehittäminen, tarinoiden tuotteistaminen
- lasten ja nuorten kulttuuri- ja ympäristökasvatus ja kannustaminen mukaan toimintaan
- kulttuuriympäristön hoito, kulttuuriperinnön hyödyntäminen
- alueen kulttuurisen pääoman ja osaamisen hyödyntäminen luovassa taloudessa, paikallisidentiteetin vahvistamisessa ja imagon luomisessa
- viihtyminen, virikkeellisyys ja hyvinvointi omassa yhteisössä ja ympäristössä
- yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen ja yhteisöjen aktivointi
- kylien välinen yhteistoiminta, paikallisen aktiivisuuden ja verkottumisen tukeminen uudella ja ennakkoluulottomin sisällöin
- rajat ylittävä yhteistyö, avoin tiedottaminen, kylien markkinointi
- uudet ideat, kokeilevat ja uutta luovat toimintatavat, uudenlaiset hyvät käytännöt
- uuden tiedon tuottaminen, asiantuntijoiden ja arjen yhdistäminen

Miten hanke vastaa maaseudun kulttuurimatkailun ja verkostojen kehittämisen tarpeisiin?

Nykypäivän matkailijat kaipaavat kokemuksellisia ja mieleenpainuvia elämyksiä. Visit Finlandin Kulttuuri- matkailun kehittämisstrategian mukaan ns. modernit humanistit odottavat Suomen kulttuuritarjonnalta elämäntapaamme ja aitoon suomalaisuuteen pohjaavia kokemuksia. Maaseudulta ja kylistä ammentava ITE-taide pystyy tuottamaan näihin odotuksiin ainutlaatuista tarjontaa.

Hankkeen aikana tehdään yhteistyötä matkailualan toimijoiden kanssa. Hankkeessa kartoitettavat ITE-piha-
piirit ja taideympäristöt esitellään ja tarjotaan heille hyödynnettäviksi omaperäisinä kulttuuri- ja elämys-
matkailun kohteina. ITE-taidekohteet soveltuvat hyvin yhdistettäväksi reitistöihin ja mobiilisovelluksiin,
jotka kokoavat satakuntalaisen maaseudun palveluja, tapahtumia sekä maaseutukulttuuria ja elämänmuo-
toa esitteleviä kohteita. Omaleimaiset retki- ja vierailukohteet hyödyttävät myös alueen yrityksiä ja oppilai-
toksia.

Hankkeessa syntyy maaseudun elinvoimaisuuden tukemiseksi kaivattuja uusia toimintatapoja, uuden asian-
tuntemuksen leviämistä sekä yhteistyöverkostoja esim. kylien, matkailualan toimijoiden, yliopiston, muse-
oiden, oppilaitosten ja yritysten kesken. Satakuntalaista ITE-taidetta esitellään hankkeen aikana alueen mu-
seoille, jotta ne hyödyntäisivät kartoituksessa löydettävää taidetta myöhemmin näyttelytarjonnassaan.

Vuonna 2020 vietetään ITE-taiteen esiin noston 20-vuotisjuhlavuotta. Sen ohjelmaan kuuluu museonäytte-
lyitä, tapahtumia ja julkaisu-toimintaa. Satakunnan ITE-taiteen esiin nostaminen omissa paikallisyhteisöis-
sään liittyy alueen itseoppineet taiteilijat luontevasti osaksi valtakunnallisen juhlavuoden verkostoa, toimin-
taa ja viestintää. Juhlavuosi tarjoaa mahdollisuuksia myös lähteä tutustumaan muualla maassa järjestettä-
viin näyttelyihin tai osallistumaan tapahtumiin ja kilpailuihin.

Hankkeen tavoitteet:

Mitä tavoitteita hankkeella on? Miten tuloksia seurataan?

Hankkeen tavoitteina on tuottaa seuraavia tuotoksia

- koota tietoa Satakunnan ITE-taiteilijoista hankealueelta ja liittyy aineisto osaksi valtakunnalliseen, kansainvälisesti käytettävään arkistoon; tavoitteena on löytää alueelta 10–20 itseoppinutta, omaehtoista taiteentekijää
- tuottaa dokumentaatioita valokuvien ja videon 5–10 mielenkiintoisimmasta tekijästä
- tuottaa tekijöistä esittelytekstejä suomeksi ja valituin osin englanniksi
- tuottaa em. aineistoista ITE-taidekohteiden ja taiteilijoiden esittelyjä erilaisille web- ja mobiilialustoille (ITE-net, ProLocalis, MSL-kotisivut, sosiaalinen media, YouTube)
- saada 5–10 ITE-taidekohdetta avoimeksi yleisölle kesäksi 2020 ja tuottaa yleisölle tietoa avoinna olevista käyntikohteista
- toteuttaa painettava kartta avoimista ITE-taidekohteista ja yhdistää mukaan muita teemaan sopivia paikalliskulttuurin ja maaseutuperinteen tutustumiskohteita
- tarjota löydettäviä kohteita alueen matkailutoimijoiden digitaalisille palvelualueille ja karttapohjiin taiteilijoiden kanssa sovittavin ehdoin
- synnyttää talkoita löydettävien ITE-taidekohteiden esiin nostamiseen, tarjota kylien asukkaille, yhdistyksille ja eri-ikäisille ja -taustaisille asukkaille mahdollisuuksia osallistua yhteistoimintaan ITE-taiteilijoiden kanssa

Hankkeen tavoitteina on tuottaa seuraavia vaikutuksia

- tuottaa ITE-taiteilijoille voimaantumista, yhteyksiä, esillä olon mahdollisuuksia ja tunnettuutta; vahvistaa heidän valmiuksiaan yleisön kanssa toimintaan jatkossakin; saada heitä innostetuksi mukaan ITE-taiteen valtakunnalliseen toimintaan
- tuottaa asukkaille ja paikallisyhteisöille viihtyvyyttä, hyvinvointia sekä uudenlaisen yhteistoiminnan ja luovien tekojen mahdollisuuksia elinympäristöissään
- tehdä ITE-taidetta tunnetuksi alueen asukkaiden piirissä, syventää tietoisuutta paikalliskulttuurin omintakeisista vahvuuksista ja oman kotiseudun erityispiirteiden arvostusta
- tuottaa kartoituksen tuloksena tietoa paikallisista ITE-taideympäristöistä ja -kohteista siten että alueen eri toimijat voivat hyödyntää niitä jatkossa esimerkiksi
  - o kylien ja paikkakuntien brändäämisessä ja omintakeisen luonteen esiin nostamisessa
  - o maaseudun elämys-, kulttuuri- ja luontomatkailussa

- näyttelyissä, tapahtumissa ja julkaisuissa
- oppilaitosten ja yritysten retkikohteina
- alueella järjestettävien tapahtumien yleisöjä palvelevana satelliittiohjelmana
- koulujen kulttuuriympäristökasvatuksessa; ITE-taideympäristöt ja niihin liittyvä paikallis-kulttuuri, historia ja arjen luovuus tarjoavat uudenlaisia oppimisympäristöjä
- kartuttaa hankkeessa työskentelevien kartoittajien tietoja, kokemusta ja näkemystä ja tukea heitä kehittymään ITE-taiteen asiantuntijoiksi Satakuntaan
- yhdistää ITE-taidetta ja muuta maaseudun omaleimaista elämäntapaa ja kulttuuria tunnistettavaksi ”toisenlaisena Suomea”, jota leimaa oma identiteetti, vahvat perinteet, luova oman elämän halluunotto ja elinvoimaisuus
- tuottaa suunnitelma siitä, miten kartoituksen tuloksia levitetään alueen asukkaille ja muulle yleisölle näyttelyissä, tapahtumissa ja julkaisuissa.

Hankkeen toimenpiteet ja toteutustavat sekä riskit toteutuksessa:

Konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja tarvittavat sopimusjärjestelyt. Minkälaisia riskejä on ja miten niihin varaudutaan? Miten huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet?

Konkreettiset toimenpiteet ja toteutustavat:

1) Rekrytointi ja perehdytys

Hankkeeseen palkataan 1–3 osa-aikaisesti työskentelevää kartoittajaa, yhteensä 12 kuukauden ajaksi (=1 htv). Kartoittajilta edellytetään alueen ja sen verkostojen tuntemusta, dokumentoinnin ja viestinnän taitoja sekä visuaalista näkemyksellisyyttä. Heidät perehdytetään tehtävään aiemmista kartoitushankkeista saatua kokemusta hyödyntäen. Alueellisena tiiminä toimien he etsivät ja dokumentoivat tietoa hankealueen oma-peräisistä nykykansantaiteilijoista ja tuottavat yleisölle ja kumppanuusverkostoille esittelyaineistoa.

2) Tiedotus, etsintäkuulutukset, yhteydenotot

Tietoja ITE-taiteilijoista haetaan etsintäkuulutuksien avulla sekä kontaktoiden alueen kyläyhdistyksiä, kulttuurijärjestöjä, taidelaitoksia, kuntia ja myös haastatellen yksittäisiä paikkakuntaa tuntevia tietolähteitä kuten taiteilijoita, toimittajia, valokuvaajia, retkeilijöitä, taksiautoilijoita jne.

3) Kenttätyö: haastattelut, valokuvaus, videointi, kohteiden avoinna pitämisen ohjaus

Saatujen vihjeiden pohjalta laaditaan työsuunnitelma ja keruureitit. Kesäkausien 2019 ja 2020 aikana tehdään kenttätyöt eli kierretään haastattelemassa taiteilijat ja valokuvaamassa ja videoimassa kiinnostavimmat kohteet. Ammattilaisvoimin tehtäviin kuvauksiin pyritään löytämään paikalliset kuvaajat. Taiteilijoita opastetaan pitämään kohteitaan avoinna yleisölle. Hankkeen aikana testataan kohteiden soveltuvuus osaksi alueen maaseutu- ja kulttuurimatkailun reitistöjä. Tietoa kootaan myös muista kansankulttuurin ja maaseutuperinteen ilmiöistä.

4) Arkistointi ja tallennus

Dokumentoitua aineistoa järjestetään ja syötetään Internet-pohjaiseen tietokantaan, jonka kautta keruun tuloksia pääsee hyödyntämään laajasti myöhemminkin. Tiedot tallennetaan suomeksi ja englanniksi. Työvaihe palvelee tulevaisuudessa mm. matkailualaa, viestintää sekä näyttelyiden ja julkaisujen toteutusta.

5) Tapahtumat kylillä

Alueen ITE-taiteilijoita esitellään kesinä 2019 ja 2020 nostaen esiin ITE-taidekohteita niiden lähiympäristössä. Toteutustapoina voi olla esim. opastuksia, retkiä, työpajoja, ympäristötalkoita tai pienimuotoisia näyttelyitä. Toteutusta suunnitellaan eri puolille hankealuetta yhdessä ITE-taiteilijoiden, paikallisten toimijoiden ja kumppanuudesta kiinnostuvien kyläyhteisöjen ja asukkaiden kanssa.

ITE-taideympäristöjen ja -pihapiirien avoinna pitämisestä sovitaan taiteilijoiden kanssa. Avoinna pito ja esittelyt, mahdolliset ympäristön siistimiset ja opasteiden laittamiset tehdään talkootyönä. Tuotetaan kartta, joka yhdistää kohteet palvelemaan alueen asukkaita ja matkailijoita.

6) Viestintätoimet

Hankkeen alussa laaditaan viestintäsuunnitelma, joka huomioi verkostoviestinnän, medioille viestinnän ja sosiaalisen median kanavat. Jo olemassa olevia sähköisiä alustoja hyödynnetään tehokkaasti: mm. kotisivut, some-kanavat, YouTube, ITEnet, ePressin tiedotejakelupalvelu. Hyödynnetään kohteiden esiin nostamisessa maaseudun palveluja ja pientuottajia esittelevää ProLocalis-alustaa.

7) Tulosten esittely: pihapiirien matkailureitti, sähköiset ja painetut esittelyaineistot, videot

Hankkeen ydintulos on ITE-taiteen ympäristöjen ja ”toisenlaisen Suomen” nostaminen esiin elämys- ja kulttuurimatkailun uutena, omaleimaisena kohteena. Kohteista toteutetaan kesäksi 2020 printattu kartta, jossa näkyvät ITE-taiteen ympäristöt ovat yleisölle avoinna taiteilijoiden kanssa tehtävien sopimusten mukaan. Reitin kohteita esitellään painetuin materiaalein, web- ja mobiilialustoilla, alueella toimivien yhteisöjen viestintäkanavilla ja matkailupalveluiden tuottajien välityksellä. Hankkeen aikana verkotutaan alueen matkailupalvelujen toteuttajien kanssa, jotta ne jatkossa hyödyntäisivät hankkeessa koottavaa tietoa ja ITE-taiteilijoihin luotavia suhteita.

Taiteilijoista ja taidekohteista tuotetaan esittelyaineistoa tekstein, kuvin ja videotallentein. Aineistoa jaetaan web- ja mobiilialustoilla ja painotuotteina. Aineisto jää vapaasti hyödynnettäväksi hankkeen päätyttyä. Aineistosta on mahdollista myöhemmin tuottaa painettava kirja. Hankkeessa tehdään yhteistyötä alueella toimivien museoiden kanssa ja esitellään niille alueelta löydettävää ITE-taidetta tavoitteena, että museot myöhemmin hyödyntävät löytöjä omissa toiminnassaan.

8) Toimenpiteet hankkeen tulosten hyödyntämiseksi

Digitaalisen tietokannan sekä hankkeessa tehtävän viestinnän ja verkostoitumisen myötä hankkeessa koottava tieto jää hyödynnettäväksi näyttelyissä, julkaisuissa, viestinnässä ja tutkimuksessa niin alueella kuin valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Myös hankkeen kartoittajina työskennelleiden henkilöiden kokemus karttuu, niin että he voivat jatkossa toimia alueen ITE-taiteen asiantuntijoina.

Hankkeen päättyessä viestitään tuloksista hankkeen kumppanuusverkostoille, jotka voivat hyödyntää koottua tietoa ja taiteilijakontakteja omissa toiminnassaan. Alueen ITE-taiteen kohteet toimivat erityisen hyvin maaseudun luonto- ja kulttuurimatkailun kohteina, yritysten ja oppilaitosten retkikohteina sekä erilaisten messujen ja tapahtumien oheisohjelmistona. Laaditaan myös tavoitesuunnitelma hankkeen tulosten esille saattamiseksi näyttelyinä ja julkaisuna hankerahoituksen ulkopuolisin resurssein hankkeen päätyttyä.

Hankkeeseen osallistuvat tahot vastuineen:

Hankkeen toteuttajana on Maaseudun Sivistysliitto ry, joka vastaa toiminnan sisällöistä ja hallinnosta hanketta rahoittaville Leader-ryhmille. Hanketta johtaa kulttuuritoiminnan kehittämisen ja verkostoitumisen asiantuntijana Maaseudun Sivistysliiton kulttuurijohtaja. Hankkeen toteutusta koordinoi ITE-taiteen ja kartoitustyön asiantuntijana Maaseudun Sivistysliiton kulttuurituottaja. Heillä molemmilla on pitkäaikainen ja laaja kokemus hankehallinnoinnista ja kehittämistehtävistä sekä ITE-taiteen sisällöllinen asiantuntemus ja hyvät yhteistoiminnan verkostot.

Hankkeen viestintään, tietojen keruuseen ja kylätapahtumien järjestämiseen osallistuvien yhdistysten ym. paikallisten toimijoiden kanssa sovitaan yhteistyöstä tarkoituksenmukaisella tavalla suullisesti tai kirjallisesti. Mahdollisiin luvanvaraisiin toimenpiteisiin hankitaan tarvittavat luvat. Ilmainen karttapohjainen applikaatio ProLocalis tarjoaa sovelluksensa ja palvelunsa alueen toimijoille.

Talkoolaisten kanssa sovittavista työpanoksista pidetään tuntikirjanpitoa.

Hankkeella on ohjausryhmä, jossa on edustajia alueen matkailun kehittäjistä, museotoiminnasta, Suomen Kylät ry:stä ja Maaseudun Sivistysliitosta. Lisäksi ohjausryhmään kuuluvat rahoittavien Leader-ryhmien nimeämät edustajat.

Riskit:

Hankkeen onnistumisen riskit liittyvät henkilöstöön, viestintään, osallistujien motivaatioon ja tehtäväkentän rajaamiseen. Riskeihin varaudutaan seuraavin keinoin:

- Hankkeen työntekijöiden rekrytointiin osallistuu Maaseudun Sivistysliiton kokeneita toimihenkilöitä, jotka myös vastaavat hankkeen koordinoinnista ja sisällön ohjauksesta omalla asiantuntemuksellaan.
- Viestintään ei ole käytettävissä suuria rahasummia. Toimivien tiedotuskanavien löytäminen perustuu MSL:n hanke- ja kylätoiminnassa saamaan kokemukseen ja hanketyöntekijöiden verkostoitumistaitoihin ja sosiaalisen median käytön hyvään hallintaan. Viestinnällistä yhteistyötä tehdään Leader-ryhmien, Suomen Kylät ry:n, matkailu-, museo- ja kulttuuripalveluiden ym. vahvojen verkostojen kanssa.
- Paikallistoimijoiden mielenkiinnon ja talkoohengen herättämiseksi panostetaan hankkeen alkuvaiheessa henkilötason kontaktointeihin ja kenttätöitä tekevien kartoittajien ja talkoolaisten hyvään perehdyttämiseen.
- Mikäli alueelta löytyy ennakoitua enemmän nykykansantaiteilijoita, osa tietojen kokoamisesta tehdään yleisluonteisina listoina, joita voidaan myöhemmin vuosina tarkentaa ja dokumentoida. Kartoittajat saavat ITE-taiteen asiantuntijoilta apua tehtäväkentän rajaamiseen.

Kestävän kehityksen periaatteet:

Maaseudun Sivistysliiton yksi strateginen päälinja on ympäristösivistyksellisen asenteen ja ilmasto- ja ilmastoviiheidän toimenpiteiden edistäminen. Lisäämme asukkaiden tietämystä ja kannustamme heitä arkisiin tekoihin kestävän kehityksen ja kiertotalouden puolesta, myös kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestäville menetelmille. Yhdessä kyläläisten kanssa nostamme konkreettiset ympäristöteot kyläyhteisöjen vahvuudeksi ja vetovoimatekijäksi. Tätä periaatetta noudatamme myös ITE Satakunnassa -hankkeessa.

Tuotamme hankkeessa koottavaa ITE-taidekohteiden tietoa jaettavaksi ProLocalis-applikaatiossa, joka tarjoaa uudenlaisen mobiili- ja verkkoselaimen, jolla edistetään paikallista kestäviä ratkaisuja ja tehdään ihmisille helpoksi löytää eettisesti tuotettuja elintarvikkeita, tuotteita, lähipalveluita ja aitoja paikallisia elämyksiä, myös ITE-kohteita.

ITE-taide on jo perusluonteeltaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaista. Se nostaa keskipisteeseen yksilön ja yhteisön luovan ajattelun ja ”itse tehdyn elämän” asenteen. ITE-taiteen ilmaisumuodot perustuvat usein luonnosta löydettyihin ja kierrätettyihin materiaaleihin sekä esteettisen suhteen luomiseen omaan lähiympäristöön.

Hanke edellyttää paljon autolla liikkumista haja-asutusalueella. Reitit ja aikataulut suunnitellaan huolellisesti, jotta vältetään turhia ajokilometrejä ja kustannuksia. Yhteyksien solmimisessa hyödynnetään alueen yhdistysverkostojen jo olemassa olevia rakenteita ja kontakteja, ja työn suorittamisessa käytetään tietoverkkoja ja mobiileja laitteita, ja näin vältetään tarpeetonta matkustamista.

Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan sekä alueelliseen ohjelmaan tai paikalliseen strategiaan. Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?

Miten hankkeella edistetään Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteita? Miten hankkeessa on huomioitu aiemmin toteutetut muut hankkeet?

Hankkeen suunnitelma ja toteutustavat pohjautuvat Satakunnassa toimivien Leader-ryhmien strategiois-
saan ilmaisemiin painopisteisiin ja tukevat niissä asetettujen tavoitteiden jalkauttamista maaseudun ihmis-
ten yhteisöllisyyden ja yhteistyön sekä maaseutu ympäristön hoidon edistämiseksi. Katso lomakkeen kohta
”Hankkeen tarve ja tausta”

Hankkeessa hyödynnetään Maaseudun Sivistysliiton aikaisemmassa ja nykyisessä hanketoiminnassa ja kylä-
toiminnassa karttunutta maaseudun kehittämishankkeisiin liittyvää tietoa ja osaamista. MSL on toteuttanut
aiemmin useita vastaavia ITE-taiteen kartoitushankkeita osana maaseudun kehittämisohjelmaa joko Leade-
reitten tai ELY-keskusten rahoituksen turvin. Hankevalmistelujen ja -toteutuksen käytäntöömme kuuluu
aina yhteistyö paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa, niin että toiminta vastaa rahoittajien strategi-
oihin. Hankkeita seurataan ja arvioidaan yhteistyössä rahoittajien kanssa.

Viimeisimmät maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitetut ITE-taiteen kartoitus- ja esittelyhankkeet MSL
on toteuttanut vuosina 2016–2019 Pirkanmaalla ja Etelä-Savossa sekä 2010–2014 Kaakkois-Suomessa ja
Lapissa. Aiemmin on kartoitushankkeet toteutettu myös Kainuussa, Varsinais-Suomessa ja Pohjanmaalla.
Lisäksi on ITE-taiteen aihepiirissä toteutettu Parikkalan Patsaspuiston kehittämishanke, alueidenvälinen ja
kansainvälinen Puusta pitkään -yhteistoimintahanke ja puunveistäjien Karhufestivaali-tapahtumat. Näistä
saatu toiminnallinen ja hankehallinnollinen kokemus ja kontaktiverkostot ovat hyödynnettävissä Satakun-
nan ITE-kartoituksessa.

ITE Satakunnassa -hankkeessa tehdään yhteistyötä alueella toimivien Leader-ryhmien ja maaseudun kehittä-
misohjelmaan kuuluvien muiden hankkeiden kanssa, samoin MSL:n muualla maassa samaan aikaan to-
teutettavien maaseudun kehittämishankkeiden kanssa. Alueiden välisen yhteistyön toteuttamiseksi hyö-
dynnetään lähialueilla Pirkanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa aiemmin toteutettuja ITE-
kartoitushankkeiden verkostoja.

Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat sekä aikataulu:

Mikä on hankkeen pääasiallinen kohderyhmä? Miten kohderyhmä on valittu ja miten hankkeesta on tiedotettu? Muut tahot, joille
hanke kohdistuu.

Hankkeen **toiminta-alueena** ovat Satakunnan kunnat neljän Leaderin alueella.

Aktiivinen Pohjois-Satakunta: Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Merikarvia, Pomarkku, Siikainen

Joutsenten Reitti: Huittinen

Karhuseutu: Harjavalta, Kokemäki, Luvia, Nakkila, Pori, Ulvila

Ravakka: Eurajoki, Rauma

Hanketoiminnan pääasiallisia **kohderyhmiä** ovat alueen ITE-taiteilijat ja kylien asukkaat. Hankkeen toimen-
piteisiin pääsee mukaan matalalla kynnyksellä mm. osallistumalla talkootyöhön ja paikalliseen toimintaan
ITE-taidekohteissa sekä levittämällä tietoa ITE-taiteilijoiden etsinnästä ja esittelyistä. Näissä toimissa teh-
dään yhteistyötä mm. kyläyhdistysten, kulttuurijärjestöjen, kotiseutuyhdistysten ja harrastajaryhmien
kanssa.

Hyödynsaajiin lukeutuvat mm. alueen matkailu- ja kulttuuripalveluiden tuottajat, museot ja muut taidelai-
tokset, oppilaitokset, yritykset, kunnat alueen suuret kulttuuritapahtumat sekä ja alueella liikkuvat matkaili-
jat ja kausiasukkaat.

Toteutusaikataulu:

- Kehittämishankkeen anomus jätetään maaliskuussa 2019. -> Supistettu hankesuunnitelma jätetään
18.4.2019. Toiminta käynnistetään välittömästi hankepäättöksen jälkeen.
- Elokuu/lokakuu 2019: kartoittajien rekrytointi, työnjako, perehdyttäminen, kontaktinotot tavoitel-
taviin kumppaneihin, viestintäsuunnitelman laatiminen, ohjausryhmän aloituskokous

- Syksy 2019: alueen ITE-taiteilijoiden etsintäkuulutukset, vihjeiden koonti, tarkemmat työsuunnitelmat; kenttätöinä ITE-taiteilijoiden haastattelut ja kuvaukset alueen kylissä; mahdollisesti nostetaan jo joku löytyvistä kohteista pidettäväksi avoinna; viestintää
- Syksy 2019 ja kevät/kuu 2020: aineiston järjestämistä ja tietokantaan syöttöä, taiteilijoiden ja taidekohteiden esittelytekstien tuotantoa ja sähköisille alustoille syöttämistä, pihapiirien ja ITE-kohteiden kartan toteutus; uusien vihjeiden keruu; yhteydenpito kyliin ja talkoolaisiin; viestintää tulosten käytettävyydestä ja hyödyntämisestä
- Kevät 2020 – alkusyksy 2020: ITE-taiteen pihapiirien verkkoaineiston ja kartan julkistaminen ja tiedotus; ITE-taidekohteet avoinna sopimusten mukaan, kohteisiin liittyvät talkoot ja kylätapahtumat; alueen ITE-taiteilijoiden dokumentointityön jatkaminen, kiinnostavimpien kohteiden valokuvaukset ja videoinnit jatkuvat; satakuntalaisten ITE-veistäjien innostaminen osallistumaan moottorisaha-veiston valtakunnallisiin kilpailuihin; tiedotusta; tarvittaessa ohjausryhmän seurantakokous
- Syksy ja talvi 2020: jatketaan aineiston järjestämistä ja tietokantaan syöttöä, taiteilijoiden ja taidekohteiden esittelyaineiston tuottamista sähköisille alustoille ja julkaisutarpeisiin, tehdään tulosten hyödyntämistä ja jatkotoimenpiteitä koskeva ehdotus; hankkeen yhteenveto, johtopäätökset ja valmistellaan loppuraporttia, tiedotus toimijaverkostolle ja medialle; ohjausryhmän arviointi- ja päätöskokous
- Tammikuu 2021: hankkeen hallinnolliset lopputyöt

Arviointi. Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen?

Hanketta seuraa ja arvioi ohjausryhmä. Palautetta ja arviointia kootaan myös taidekohteita avoinna pitäneiltä ITE-taiteilijoilta ja kohteissa vierailleilta ihmisiltä, sekä kumppanuusverkoston matkailutoimijoilta ja alueen kulttuuritoimijoilta. Tehdään seuranta hankkeen viestinnällisestä onnistumisesta ja sähköisten alustojen kävijämääristä, samoin ITE-taidekohteiden kävijämääristä. Taidekohteissa kävijöiden palautetta kootaan vieraskirjoihin.

Hankkeen päätyttyä Satakunnan ITE-taide jää osaksi kansallista ja kansainvälistä tietovarantoa ja hyödynnettäväksi sähköisiltä alustoilta. Hankkeen aikana satakuntalaisten matkailutoimijoiden palvelualustoilleen ottamat kohde-esittelyt sekä ProLocalis-alustalle tallennetut kohde-esittelyt jäävät palvelemaan Satakunnan matkailua.

Hankkeen loppuvaiheessa laaditaan kooste jatkotoimien odotuksista, tarpeista ja mahdollisuuksista em. arviointien ja palautteiden pohjalta. Koosteessa otetaan kantaa esimerkiksi tulevien julkaisujen, näyttelytoiminnan, maaseutumatkailun, kylien yhteistoiminnan ja Leader-hanketoiminnan näkymistä.

Tiedottaminen:

Tähän kirjoitetaan tiedotussuunnitelma. Miten tuloksista tiedotetaan hankkeen aikana ja hankkeen jälkeen?

Hankkeelle laaditaan sen käynnistyttyä yksityiskohtainen viestintäsuunnitelma.

Hankkeen alkuvaiheen tiedottaminen kohdentuu tavoiteltaviin toimijaverkostoihin. Henkilökohtainen yhteydenpito ja yhteistyö kylien toimijoiden kanssa on keskeisen tärkeää. Tietoa ITE-taiteilijoiden etsinnästä levitetään esimerkiksi paikallisten yhdistysten ja luottamushenkilöiden kautta, kyläiltojen ja muiden tapahtumien yhteydessä sekä Satakunnan Leader-ryhmien, kuntien, Visit Satakunnan, SataKylät ry:n, SAMKin ja alueella toimivien museoiden ja taidelaitosten kautta.

Kartoituksen tunnetuksi tekemisessä erittäin tärkeitä ovat alue- ja paikallismedia, sosiaalisen median kanavat sekä MSL:n vakiintuneet tiedotusväylät.

Hankkeen etenemisen myötä levitetään tietoa löydettyistä ITE-taiteilijoista, tapahtumista ja yleisölle avoinna pidettävistä kohteista.

Hankkeen päätösvaiheessa tiedotetaan tuloksista toimijaverkostolle, medialle ja omien kotisivujen ja somekanavien kautta. Rahoittajille laaditaan hankkeen loppuraportti.

Hankkeen viestinnässä kerrotaan, että se on saanut maaseuturahaston tukea. Viestinnässä käytetään toimijoiden tunnusten lisäksi rahastotunnuksia ja logoja valtakunnallisen viestintäohjeen mukaisesti.

Toimenpide: 7.1 selvitykset ja suunnitelmat

Kohdennettu toimi: Maaseudun palvelut ja kylien kehittäminen

Kustannusmalli: Flat rate 15%

Perustelu valitulle mallille: Hankkeen toteuttaminen edellyttää runsaasti kenttätöitä ja haja-asutusalueella matkustamista. Tästä johtuen matkakulut eritellään budjetissa.

Hankkeen kustannuksiin liittyvä arvonlisävero: MSL ei ole alv-velvollinen

LIITTEET:

Budjetti

Arvio vastikkeettoman työn laadusta ja määrästä